

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszori hirdetésnél olcsóbb,
Nyitlér sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

A szegény ember tőkéje.

(P. C.) Ama sok rendszabály közt, melyeket Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter a mezőgazdaság érdekében létesített, nem utolsó helyen áll a gazdasági munkaközvetítés intézménye. Hisz arra van hivatva, hogy kettős bajon segítsen: a munka- és a munkáshiányon. Ez belső ellenmondásnak látszik ugyan és mégis tényleg létezett és részben ma is létezik az a szörnyűség, hogy egyrészt munkaadók drága pénzen voltak kénytelenek idegen munkásokat hoztatni, másrészt ugyanakkor hazai munkások munka és kereset nélkül voltak. A munkaadók valahogy csak segítettek magukon, ha nehéz áldozatok árán is, de mihez fogjanak a szegény munkások, kiknek egyetlen tőkéjük a munkáerejük? Tisztán kivándorlásra kellett magukat elszánniok és számtalan esetben egészen tönkre mentek.

Darányi földmívelésügyi miniszter csakhamar felismerte, hogy ez a szörnyű állapot tarthatatlan, hogy itt valaminek történni kell, hogy e kettős bajon segítve legyen. E célból szervezte a gazdasági munkaközvetítés intézményét, a szervezetbe bevonta az ország valamennyi törvényhatóságát és csak háromnál tett kivételt, mert ezeknél e szervezésnek sem szüksége, sem előfeltételei nem voltak meg.

Az intézmény életbelépte óta még nem mult el egy év, nem várhatjuk tehát, hogy az már most teljesen átment legyen az életbe; de a kezdet nehézségei dacára már is 39000-et meghalad ama munkások száma, kiket az új intézmény segített munkához, sőt közülük sokat ismételtén is, minthogy a mezőgazdasági munkák, mint tudjuk, időleges természetűek és különböző időszakokba esnek.

A kezdetet tekintve, az eredményt semmi esetre sem szabad kicsinyelni; de tekintettel a magyar mezőgazdaságban végzendő munka nagy

tömegére és tekintettel a munkakeresők nagy tömegére, még roppant sok tenni való van hátra. Ha ezt bizonyítani kellene, elég arra utalnunk, hogy dacára annak, hogy az állami közvetítés teljesen díjtalanul történik, hogy a szervezet egyáltalán nem bürokratikus és nem nehézkes, hogy a rendelkezésre álló apparátus oly terjedelmes, aminő lehetetlen, hogy magánszemélyek segítségével állhasson, mégis akadnak egyesek, kik mezőgazdasági munkások számára közvetítőirodák felállítására engedélyért folyamodnak, a mit bizonylani nem tennének, ha jövedelmességre nem lenne kilátásuk. A mi még visszatartóbb jelenség, az az, hogy egyes iparlovagoknak sikeresül szegény munkásokat elámitani, őket utolsó garasaikból kifosztani azzal, hogy munkához és keresethez segítik őket.

E sajnos tünet okát csak abban kereshetjük, hogy a gazdasági munkák-közvetítés állami intézménye nem eléggé ismeretes az országban. Ezt az intézményt népszerűvé tenni hazafias kötelesség és főleg a vidéki sajtó, mely bizonyos hazafiai kötelességek teljesítésében az előcsapat feladatát teljesíti, van arra hivatva, hogy a földmívelésügyi miniszter eléggé nem méltányolható jó szándékait e tekintetben a legerélyesebben támogassa, mert inkább áll, mint a fővárosi sajtó, érintkezésben ama körökkel, melyek érdekében az intézmény teremtett.

Ha a szegény ember az ő tőkéjét: a munkaerőt a saját hazájában könnyen és jól értékesítheti, csak akkor számíthatunk általános megelégedésre és nagyobb jólétre.

Altruizmus.

Társadalmi és politikai érdekeink eddig elválaszthatatlanok voltak egymástól. Nem mintha valamely közös érdek kapcsolta volna őket össze. Vagy, hogy a politika felszínén szereplő kérdések a társadalmi érdekek megvalósítását előmozdították volna. Még azt sem mernők állítani,

hogy a politikai kérdésekkel való tulságos foglalkozás jótékonyan hatott szociális életünkre. Ellenkezőleg. Szétrobbantotta s különböző kaszokra osztotta fel a magyar társadalmat s megsemmisítette a független közvéleményt, a melynek a saját érdekeit az ország általános érdekeivel benső összefüggésben tartani kötelessége lett volna. Így történt, hogy a szociális szempontokat tekintve, teljesen ellentétes érdekű csoportok harcoltak egymás mellett a politika terén, míg azonos érzelmi körök a késhegyig menő harcot vívtak egymással. Más országokban a társadalom minden politikai kérdés felvetésénél érvényesíti befolyását s nem tűri, hogy valami érdekei ellen történjék. Nálunk a politika éppen az által, hogy szociális életünket kiskorúvá tette, megszüntette annak önállóságát is. Ennek pedig az volt a következménye, hogy társadalmi bajaink nagyon elszaporodtak, a nélkül, hogy valaki azok orvoslásáról gondoskodott volna.

E sötét képbe az utóbbi időben némi világosság vegyült. Bajaink egyik főokozója, a politika ezuttal fényt vetett szomorú társadalmi életünkbe. Ennek nyomán pedig öntudatra kelt a magyar társadalom is. Visszanyerte önállóságát és saját bajai orvoslásába foghatott. Mert be kellett látnia, hogy helyzetén csak a saját erejéből javíthat, mert mindent a kormánytól várni, meddő dolog.

Már is látjuk azon jelenségek felbukkanását, melyek egyszersmind az altruizmus nemes eszméinek terjedését bizonyítják. Lélekemelő példáját tapasztaljuk az utóbbi időben az emberszeretet nemes munkájának azon jótékonyági művelésben, mely a társadalom érdeme. Ez becsületére válik a társadalomnak.

Ezen mozgalomból nagy tanulságot meríthetünk. Azt tudniillik, hogy társadalmunkban végre kifejlődni kezd az a szükségérzet, hogy kell bontani azon óriási különbségeket, melyek az anyagiak terén az embereket egymástól elválaszt-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Nem tudtam addig...

Nem tudtam addig mi a szenvedés,
Nem volt énnám könnyelműbb gyerek,
Éltem vidám volt, mint a napsugár,
A meddig téged nem ismertelek.

De ah! azóta az én lelkemen
Csak a bánatnak fergetegje dúlt,
— S mégis szívesen újra kezdeném,
Ha feltámadna még egyszer a mult!

Herold Gyula Béla.

KIS JÓZSEF ELŐADÁSA

a „Zombori Szabad Lyceum“-ban

— 1901. évi január hó 20-án. —

(Utánnyomás tilos.)

Tisztelt közönség!

A poeta élete merő gabalyodás. A gyermekeink számon kerik tőlünk, hogy mit irnak és beszélnek rólunk mások. A feleségünk tudakozódik az érzelmeink felől és gondosan vigyáz reánk. A minap jön baza a fiam a kereskedelmi iskolából: „Papa igaz az, hogy te 13 éves korodban balladát írtál? Nem lehet. De igen, te balladát írtál. Hát jobban tudod fiam, mint én. Igen én jobban tudom, te 13 éves korodban balladát írtál. Ez meg van írva Szinyei József könyvében, annak a

könyvében, mely 20.000 magyar író adott át a halhatatlanságnak. Ennek a könyvnek 343. lapján tényleg meg van írva, hogy Kiss József 1856 esztendőben írta a „Két Mikes“ című balladát a Vasárnapi Ujságba, továbbá a „Buzdítás“ című költeményt, mely 1857-ben jelent meg szintén a Vasárnapi Ujságban.

Miután 1843-ban születtem, tehát 13 éves koromban írtam az első balladát. Azt mondom gyermekemnek: fiam, az a Szinyei jóra való ember és miután látta, hogy oly keveset írtam, ajándékba adta, mert én tényleg nem írtam. Erre mondja a fiam: Papa az neked nem jó embered; Ugyan? de nem ám, mert az iskolás fiúk beszélnek, én magam is láttam, hogy elvett tőled valamit. Ejh, hát mit vett volna e? Hát te a nevedet kétszer el írod, Szinyei pedig 500 Kisst sorol fel az ő könyvében, mindegyiké 2 ss el van írva, csak tőled vette el. Hát miért vette volna el? Nyilvánvaló elfogyott a két s a szedőládából. — De a gyerek nem elégedett meg.

Papa, egy történet író olyan, mint egy számvevő, a kinek csak regisztrálni szabad, a mi meg van írva. Azt nem úgy kell másolni. Ő a história számvevője, Szinyei történelmi író és mégis elvette tőled a két s-t. Erre letorkoltam a fiút.

Fiam, az utódok úgy írják a neveket, a hogy muszáj, az ősök pedig úgy, a hogy akarják. En pedig ős vagyok.

Végre jönnek, ha az ember meghalt, jönnek a tudósok s akkor kezdődik a nagy számolás. Kikutatják, hol járt az ember, mit írt, mit nem. En azért elszoktam beszélni az intum dolgokat. Hogy oka ne legyen másoknak kutatni, elmondom én magam.

Az én életemben két költemény játszott nagy szerepet. Az egyiknek köszönhetem a népszerűségemet, ez a vers összesen 70 sor. A másik költeménynek köszön-

hetem azt, hogy egyáltalán észrevettem. Az a vers, amely engem felfedezett, az Ágota kisasszony, a másik, a melynek népszerűségemet köszönhetem, Simon Judit, a melyet mindannyian ismernek. Erről a két költeményről akarok elmondani visszaemlékezéseket, hogyan keletkeztek, hogy jutottam hozzá.

Micsoda világ volt, micsoda milieuból szedtem az alakokat, hogy kepződtek lelkemben, hogy követtem a mintákat utólag, mert vaktában semmit sem írtam.

Az eszme olyan, mint a mag, a melyet a szél elvisz, azután betemetődik valahol a föld alá, ott marad, elfelejtve, egyszerre csak valami véletlen tavaszi áramlat kikölti onnan és ami valamikor próza volt, abból lesz költészet, a mi hangulat volt, abból lesz dal. A Simon Judit az én legrégebb verseim közé tartozik. Elmondjam talán a verset, vagy a témáját? De azt hiszem, hogy fölösleges volna elmondani, mert hiszen ismerik.

Az édes anyát eltöltötték az anyai esóktól, a rossz asszony vezekel, irtozatosan vezekel. A tudósok és bölcsök keresték a nyomdokait, hogy a világirodalomban megírta-e valaki ezt a gondolatot.

Kármán, a ki ezen a téren nagy tekintély, maga mondta nekem, hogy a világirodalomban senki meg nem írta.

Az én hitem szerint új nincs, mindannyian azt írjuk meg, a mi volt, hozzá tesszünk egy nünasz ot, vagy elvesztünk belőle, de az évszázak folyamán kialakul, elváltozik, új alakulást nyer.

Azokat a meséket, a melyekkel mi gyermekeinket elaltatjuk, ósrégiak, messze Indiában, az Asszyrok, az Egyiptusok tudták.

A porszem elhozta őket, nincs ember, a ki megmondja honnan.

Tisztogasd szájadat és fogaidat
naponta reggel és este a legjobb-
nak elismert

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesek maradnak!

Szájvíz üvege 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható Tárca István gyógyszerárban Zomborban, Kossuth-utca.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

meny.

sz községben
végrehajtoi ál-
las javadalma-
s 600 korona.
kellően fel-
r hó 25-éig
n bataridón tul
em fogom.
en.

chényi,

gabiró.

órákor az

menyefelosztás

nak kilépése
ök újra meg-

gatóság.

rtozik a köz-
a mikor erről

eket — vala-
nyüléshez inté-

TEHER.

100000 —
55233 72
319502 36
18237 63
56385 89
10000 —
500 —
5600 —
70 —
492 80
21718 20
587740 60

gmend s. k.,
ezető.

ják. Legalább annyira, hogy a tobzódás és éhezés ne álljanak szemben oly rettentő éhséggel, mely a jótékonyágnak következetes és öntudatos gyakorlását feltételezi.

Ez lesz társadalmunk egységesítésének első jele.

Első örvendetes eseménye annak, hogy a társadalom tudatában van a széttartottságból eredő veszélyeknek.

S ha sikerül majd a társadalmi kérdések tárgyalásánál, vagy nemes eszmék végrehajtásánál kiküszöbölni a politikai jelszavak káros hatását, akkor remélhetjük csak, hogy elérjük a célt: az egységes és hatalmas társadalmat! A mit e téren tapasztaltunk, csak muló jelenség volt. De hisszük és reméljük, hogy a jelenségeket követni fogja egy oly akció, mely az egységesítés nemes eszméjét meg is valósítja.

Az a kapocs, mely az emberiség különböző rétegeit összecsatolni s egy társadalommá olvasztani hivatva van, az emberet formájában nálunk is jelentkezett már. Ennek következménye pedig csakis az egyesülés lehet. És minél erősebb lesz az egyesülés utáni vágy, annál inkább eltűnik a különbség az emberek között; annál egységesebbé lesz maga a társadalom.

Egységes és független társadalmi élet! Ez legyen tehát a jövő jelszava.

Igen, független és egységes legyen társadalmi életünk. Alkotmányunk újjászülése óta parlamentünk minden intézkedését a törhetetlen szabadelvűség jellemzi. A liberális tette virágzóvá politikai életünket. Legyünk társadalmi életünkben is szabadelvűek; romboljuk le az ember szeretét nevében azon korlátokat, melyek az embert embertől elválasztják, akkor egységes és önálló társadalmat alkotunk, melynek kebelében minden polgár egyforma szeretettel szolgálja a hazát.

A belügyi program.

A költségvetés feletti általános vitában a belügyminiszter költségvetése felett megragadta a szót Széll Kálmán miniszterelnök.

Széll Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt az ellenzék amaz állítása ellen lépett sikra, hogy jó szándékait a közigazgatásban nem valósítja meg és azt sem bizonyítja, hogy erős keze van. Vihart támasztani nem nehéz, mondá a miniszterelnök és ha a szükség bekövetkeznék, meg fogja mutatni, hogy ezt is tudja; de azt tartja, sokkal célszerűbb az előforduló bajokat és visszasságokat feltűnés nélkül orvosolni, mint minden dologból cause celebre-t csinálni. Minden helytelenséget, mely tudomására jut, tekintet nélkül a személyre, csupán az ügyet tartva szem előtt, vizsgálják

meg és ez a szellem, mely őt vezérli s melyet minden alkalommal hirdet, nem marad a parlament és bírók falai közt bezárva, hanem behatol az egész közigazgatásba, mint nagy megelégedésére már tapasztalta, behatol az egész országba és nyugodtan elmondhatja, hogy a közigazgatás javítása végett megtett mindent, a mi emberileg ehetséges volt.

Igen érdekesen nyilatkozott a miniszterelnök a Zichy János által szönyegre hozott két kérdésben, a kivándorlás és a közegészség ügyében. Zichy gróf egyebek közt azt állította, hogy az állatok egészségi állapotáért több történt, mint az emberekéért. „Bizonyosan nem tartozom azok közé — mondta a miniszterelnök — kik a földmívelésügyi miniszter nagy érdemeit az állattenyésztés terén el nem ismerik, de joggal hivatkozhatom a belügyminiszterium sikereire is a közegészségügy terén.“ Utalt a miniszter a halandóság csökkenésére is, valamint az országos eszközökből felállított kórházakra, bábák részére nyitott tanfolyamokra s kijelentette, hogy Budapesten és több vidéki városban lencsházakat fognak felállítani. Bátran állíthatjuk, hogy a gyermekhalandóság leküzdésére száz év óta nem történt annyi, mint az utolsó években.

A kivándorlás ügyében azt tartja a miniszterelnök, hogy mindenekelőtt a kinövéseket kell megszüntetni s hogy talán egy állami ügynökség fölállítására használni fog.

A közigazgatás reformjára vonatkozólag más alkalommal már nyilatkozott a miniszterelnök és csak ismételteti, hogy az államosítás mellett van, de az önkormányzat lényegét fenn akarja tartani.

Végül nyilatkozott a miniszterelnök a parlamenti reformról, mely nem aktuális kérdés ugyan, de a melylyel ő is foglalkozik. A választási törvény, melyet 52 évvel ezelőtt hoztak s 26 évvel ezelőtt revideáltak, a mai viszonyoknak már nem felel meg. A választói jogot ki kell terjeszteni, de az általános szavazati jogot a mi hazánk nem viselheti el. Az összeférhetlenséget illetőleg bizonyosan senki sem akar oly messze menni, hogy egy képviselőnek se legyen szabad semmiféle polgári foglalkozásának lenni, de ami tényleg össze nem egyeztethető, azt mint össze nem egyezőt meg kell állapítani. A kuriai bíráskodásról szóló törvénynek a választási fuvardíjakra vonatkozó intézkedését, melynek a vesztegetés megakadályozása a célja s melyet Rakovszky képviselő megszüntetni szeretne, előbb hatására nézve kell kipróbálni. Ha nem fogja elérni kitűzött célját, akkor meglesz állapítva fölösleges volta s fenntartása feleslegessé válik.

A miniszterelnök beszéde, mely kezdetben mozaikszerűnek tetszett, mindinkább egységessé

nötte ki magát, minél tovább beszélt a miniszterelnök és végül még az ellenzékét is a helyeslés és elismerés nyilatkozataira ragadta. Élénk éljenzés hangzott fel, midőn a miniszterelnök befejezte beszédét és számos képviselő sietett hozzája, hogy szívélyesen üdvözlőjék újabb sikere alkalmából s gratuláljanak újabb diadalához.

Ujdonságok.

A zsablyai kerület képviselője-löltje. A Zákó Milán országgyűlési képviselő lemondása folytán megüresedett zsablyai választókerületben már megindultak a képviselőválasztási mozgalmak és miként bennünket értesítenek, a zsablyai járás községeinek képviselői e hó 20-án Zsablyán tartott értekezletükön egyhangulag és nagy lelkesedéssel **dr. Zákó István** zombori ügyvédet kiáltották ki jelöltül, miről Kilosev Tódor és Francusz Sima jegyző dr. Zákó Istvánt nyomban értesítették. Ugyancsak e napon tartott értekezletet a titeli járásbeli szabadelvűpárt Mikovicz elnöke alatt, mely értekezlet ugyancsak dr. Zákó Istvánt kiáltotta ki jelöltül. Mint értesülünk, a képviselőjelölt e hó 22-én utazik le a kerületbe programbeszédének elmondására. A választás határideje ma még megállapítva nincs.

Kis József Zomborban. Nagy érdeklődéssel várta a zombori közönség, a „Szabad Lyceum“ most vasárnapi előadását, melyet Kis József, irodalmunk e kitünősége, a ballada élő legnagyobb magyar mestere volt tartandó. Igen nagy és disztigált publikum töltötte meg a városbába nagytermét, jelölt annak, hogy a „Szabad Lyceum“, ez a derék vállalkozás már is iskolát teremtett Zomborban s jelölt annak, hogy közönségünkben teljesen meg van az érzék a nemesebb élvezetek iránt. Egypár lelkes ember kell az érdeklődés fentartásához s a Szabad Lyceum Zomborban uttörő nagy szellemi feladatok megoldására lesz hivatva. Pontban öt órakor érkezett a városbába Kis József Gózdú Elek törvényszéki elnöknek, a Szabad Lyceum egyik megeremőjének kíséretében s eljenzések közt foglalta el a felolvasói emelvényt. A rokonszenves megjelenésű és előadásu poeta minden szavát nagy figyelemmel s élvezettel hallgatták. Nem a balladaról, mint ilyenről beszélt ugyan — miként az hirdette volt — hanem egynehány balladájáról s illetve azok megszületésének történetét mondotta el egyszerű, keresetlen és sok helyen megragadó formában: érdekesek voltak azért ezek az intimitások, melyekből vendégünk, Kis Józsefet, mint embert iparkodott bemutatni. — Majd egynehány költeményét olvasta fel, aminek szintén meg volt a becsé, bar azt hisszük, hogy e költeményeket Kis József ur maga is hallotta sokkal jobban elszavalni. No de Kis ur nem is szavaló művész, hanem poeta. Leles éljenzés kísérte az előadást, melyről részletesen lapunk más helyén emlékezünk meg. — Gózdú Elek törvényszéki elnök, akinek a költő vendége volt, Kis József tiszteletére theastélyt adott, ahol szintén kitünő költőnk volt az érdeklődés központja. Hivatalosok voltak az estélyre: dr. Orkonyi Edéné, özv. Drescher Edéné urasszonyok, Sándor Béla, Kozma László, Hauke Imre, Kosztits Lázár, Rácz Soma, Dömötör Pal, Duchon János dr., Reviczky István, Hegedeos Miklós, dr. Orkonyi Ede, dr. Grünér Samu, dr. Strasser Lajos, Grtn Jozsef, Tarczay Dezső, dr. Alföldy Árpád, dr. Balogy Ernő urak. — Kis Jozsef tegnap delben utazott vissza Budapestre.

Személyi hír. Csath Lajos, a szabadkai 6-ik honvedezred ezredese, a helybeli honvedség megvizsgálására a mult napokban városunkban időzött.

Megpróbáltam rekonstruálni, hogy jutottam én a Simon Judit gondolatához, nem sikerült.

Judittal találkoztam, nem ilyen alakban, de az impressió, a melyet rám tett, az megfelel a költeménynek — nagyon régen volt.

A 70 es évek elején meglehetősen betegem Gleichenbergbe mentem. Abban a kocsiában, mert akkor még nem volt direkt összeköttetés, abban a kocsiában egy életerős, csodálatos szép asszony vitt egy beteg, vézna, nyomorult embert. Hozta messze Oláhországból. Nagy, fekete szeme, sötét haja csodálatos szép, tekintetében volt valami vad, hangjában volt valami vehetetlen szelid.

Nekem ajánlataim voltak Gleichenbergbe s az a szegény, 2 ember nem kapott szállást. Engem az igazgató mindjárt elhelyezett s abban az egész fűrdőben, mely akkor még igen gyarló volt, csak egy lakás állt a vendégek rendelkezésére. Megszántam őket s oda adtam lakásomat, — így kezdődött az ismeretség.

Az a férfi napról napra rosszabbul lett és az asszony napról napra jobban bizott. Csodálatos egy asszony. Elment az urával az Ukrainai pusztára, a hol a bíres ménesek vannak és a hol e ménesek tejéből készítik azt az italt, melyről az orvosok azt mondják, hogy a tüdővést gyógyítja és az asszony elvitte az urát oda és bosszu hónapokon át sátorban élt vele. Az asszony elbeszélte nekem, hogy ő az urát végtelentül szereti és féltékeny rá. Mintha magam előtt látnám egy brutális szépség és az asszony azt mondja, mikor az uram még egészséges volt és messze földeken járt, üzletei voltak és hónapokig távol volt s visszajött, akkor nem adtam neki egy csókot előbb, míg meg nem esküdtött a feszületre, hogy más asszony ajkát nem érintette.

S ez a csók, ez az asszony, a ki az urának egy csókot nem ad, ez irtózatosságot tett réám. A szegény ember elpusztult, én eltávoztam onnan, az asszony nem.

Nem maradt meg egyébe, mint azok a szomorú, borongós oláh dalok, a melyeket esténként, míg az ura elszundikált, az ajtó előtt elénekelt. Aztán a dallam is elenyészett. S jött az élet küzdelme, új viszonyok és elfelejtettem, de a mag el volt temetve.

Elmult valami öt esztendő, ez alatt az öt esztendő

alatt én rémregényeket irtam. Miután én intimitásokat mondok el, mért ne valljam be, hogy lelkemet egy nagyon rossz regény nyomja.

Budapesti rejtelmek, írta Szentesy Rudolf. Minden fűtet ara 30 krajcar. Ezt rengeteg sok példányban vásárolták. Volt benne sok érdekes figura, volt benne meglehetősen számu gyilkosság, szóval rémregény volt. De voltak benne szelidebb figurák is, melyeket az író felhasználott. Én ezt a regényt másfél évig irtam. Ott laktunk a szénatérben, valahol egy kis szobában, ketten voltunk, én és a nőm.

Egyszerre csak jön a rendelet a kiadótól, a regénynek vége legyen.

De volt ott még 40—50 személy, a kiket a világból kieskamotálni, ténnap volt, ma már nincs, nagyon nehéz. De a kiadó mindenható és a regény befejeződött.

Akkor jöttek nagyon szomorú napok, a hógom, a nőm megszokták ezeket az alakokat. Az egész világ elpusztult, nem maradt belőle semmi, csak a magány és szomorúság. Ezen segíteni nem lehet.

Én ott hagytam a lakást és napokig jártam abban a rengeteg nagy városban; azt én önöknek meg nem magyarázhatom mi az, a mikor az ember megszokta azokat a fantáziabeli alakokat, épp úgy élnek, épp úgy beszélnek, épp úgy nyájaskodnak, az ember megszokta, mert benne van és azt le kell rázni. A mint bandukoltam, szinte lestem a megváltást.

Akkor, hogy, hogy, hogy, az utcán egy arcot láttam meg, mely hasonlított ahhoz a gleichenbergi nőhöz.

Elment mellettem, talán rubája szegélyével meg sodort és az a véletlen idegen arc, a mely hasonlított egy felejtetett képhez, föltámasztotta bennem a nőnek a képét és azt a történetet azzal a csókkal, hogy fejlődött ez tovább. Az egy misztérium, de szentül meg vagyok győződve, hogy a Simon Judit, kinek el van tiltva az anyai csókja, hogy az a Simon Judit sohasem lett volna megírva, ha nem találkozom azzal a nővel és nem mondja el a viszonyát az urához és az eskütt a feszületre. Bővebbet Simon Juditól nem tudok.

Ebből az időből, melyből ezt a képet rajzoltam önök elé, ebből az időből való ez a kis költemény: Téli estén. Egy másik költemény ugyanebből az időből, A magány.

El fogom önöknek olvasni az Ágota kisasszonyt. Hogy fejlődött, ki gondolta ki, hogy alakult az író agyában a fantazmagória, ki adta hozzá a hangot, kik voltak az alakok, a kiket másolt, mert a valódi költők épp úgy másolnak, mint a piktorok, csak hogy dolguk nehezebb, mert ritkább a dolog.

Valahol Arad megyében, ott élt ez az alak, csak hogy ez az alak nem egy alak volt, hanem két alak. Valami kis mezővároskában, mely úgy nézett ki, mint a mezővárosok rendesen, egynehány emeletes ház, egypár kőház, a többi nádviskó. Az utca közepén óriás nagy szemétdombok, szemétdombon kapargáló csirkék és kakasok.

A csirkék kikaparuk mindent, így azt is kikaparták, hogy Kranczné asszony, a kinél én laktam, hogy annak az ura nem is halt meg, hanem elment világra, olyan veszekedő volt a felesége. Két házban laktunk, a ház mögött keskeny udvar, kis kert. Kranczné, így nevezem, látha él még valami ivadéka, örökösen sirt szegény és örökösen veszekedett. Mikor tavasszal jött a Kőrös sarkantyúja, oda vitt egy darabot a másik oldalra, nem is az fájt, hogy elvitte, hanem hogy oda vitte. Volt szülőeskéje is, azt minden esztendőben biztosította s akár volt jégeső, akár nem, az mindig, az ő szülőjét minden esztendőben elverte a jég — mert ha csak egypár szem esett is, az ő barátja, a szomszéd patikus, a ki a biztosító társaság főgőnyőke volt, nem nézhetett ezt a síró szegény asszonyt, megállapította a kárt. Ennek az asszonynak volt egy bájos, szép, szőke leánya s annak a szőke leányak volt egy örökös vőlegénye. Én évekig ott laktam s mindig vártuk a vőlegényt. Az örökös vőlegény nem kapott állást s a leány pártában maradt sokáig.

Emlékszem, első májuskor, ott még divatban volt májusfát állítani, és miután én is fiatal ember voltam, én is állítottam májusfát.

Először történt s ez egyszer esett meg életemben, hogy én májusfát állítottam, de nekem ez az idea nagyon poetikus volt. Én onnan elszármaztam, ott hagytam Krancznét az ő örökös bubánatával, a szép Stancit, a ki epedő szívvel várta az örökös vőlegényt s el is felejtetem őket.

Melléklet a „Bácska” 7. számához.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter dr. Káldy Gyula budapesti közjegyző helyettesét verbázi földinket Szegzárda kir. közjegyzőnek nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Manó József bacs-keresztúri kántor-tanítót a bacs-keresztúri állami iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Főispáni ebéd. Báró Vojnits István főispán szombaton déli egy órakor fényes ebédet adott, amelyen a következők vettek részt: Csath Lajos m. kir. honvédeztársasági elnök, Nickl Vilmos alezredes, Dicht Adolf őrnagy, Pirkner János országos állattenyésztési felügyelő, Horváth Géza őrnagy, Órosz Árpád százados, Berkes István százados, Tireska Károly főhadnagy, Koczkar Zsigmond kir. tanácsos, Karácson Gyula alispán, Hauke Imre polgármester, Vojnits Pál honvédfőhadnagy, Szemző István nagybirtokos, id. Szemző Gyula nagybirtokos.

Miniszteri elismerés. A kereskedelemügyi miniszter Oriás Gusztáv, a zentai vasúti állomás főnökét a statisztikai adatok példás összeállításáért elismerő okirattal és pénzbeli jutalommal tüntette ki.

Lelkészválasztás. Kailing Ferenc szeghegyi segédlelkész a szépegyházi Risdorfban ev. ref. lelkésznek választották meg.

Alapító tag. Dr. Alföldy Gedeon nagybirtokos 100 koronával a zombori koresolya-egylet alapító tagjai közé lépett.

Egy képviselő búcsúzása. Csúroghról írja levelezőnk, hogy bajnai Zakó Milan országgyűlési képviselőjük e hó 12-én megjelent Csúroghon és ott a képviselőtestület gyűlésén köszöntötte meg a bizalmat képviselőségéről való leköszönése előtt. Hangsúlyozta, hogy megjelenése nem politikai jellegű, hanem a baráti viszony hozta az ő választói közé és ígérte, hogy mint főispán sem fog az ő csúroghi jóbarátairól megfeledkezni. A képviselők lelkesedéssel fogadták szeretett képviselőjüket és tiszteletre azon este nagy mulatságot rendeztek.

A zombori takarékpénztár rendes évi közgyűlését f. hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg az intézet helyiségeiben.

Beteg képviselő. Mint részvétellel értesülünk, Latinovits Pál, a rigyei kerület nagynevű képviselője betegesen fekszik Szegeden. Reumatikus bántalmak kínozzák és egy ideig a szobát kell őriznie.

Orvosi jubileum. Csúroghi tudósítónk írja, hogy ott a napokban ülte meg Ilics János községi orvos orvosi működésének 25 éves jubileumát. A derek orvos tiszteletére bankett volt, melyen igen sokan jelentek meg és nagy ovációkban részesítették az érdemes jubilánst.

Tanítóválasztás. A temerini róm. kath. iskolásközösség f. hó 17-én nagys. és főt. Egl József apát esperes ur elnöklése alatt a megüresült tanítói állásra egyhangulag szűkített Kovács Antal választották meg.

Kereskedők bálja. A zombori kereskedők folyó évi február hó 9-én a Vadászkiút szálló összes termében „Kereskedők bál”-at rendeznek. A bál iránt nagy az érdeklődés és így e bál is egy pompás szép mulatság lesz.

Tűz. Mult pénteken este a felsővárosi Farkas- és Anna-utca sarkán lévő, Dusanits Péter tulajdonát képező házban tűz ütött ki. Derék tűzoltóink azonnal a helyszínre teremttek és a tüzet lokalizálták. A kár 1000 koronára rög, mely biztosítás útján megtérül. A tüzet a kémény tisztáltsága okozta. A tűzrendőri vizsgálat ezt derítette ki.

Városunk lakossága. A népszámlálás nagy munkálatait a számláló biztosok befejezték és az általuk összegyűjtött és feldolgozott anyagot a felülvizsgálóknak átadták. Mindenki bizonyonyal érdeklődik a népszámlálás eredményéről, mert annak adataiból számos tanúság vonható le. Szaporodtunk-e és mily mérvben. A 10 év előtti 1890. évi népszámlálás alkalmából városunknak 26.396 lakosa volt. Az 1901. évi népszámlálás eredménye pedig 28.948 lélek. Növekedés 2552 lélek, a mi 9% szaporodásnak felel meg.

Az iparoskör közgyűlése. Az iparoskör 1901. évi január hó 27-én vasárnap délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja tisztújító közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés a kör 1900-ik évi állapotáról. 2. Javaslat a kör fennállása 25-ik évfordulójának megünneplése tárgyában. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1900-ik évi számadások felülvizsgálásának eredményéről s az erre vonatkozó határozathozatal. 4. Az 1901. évi költségvetés és tagdíj megállapítása. 5. Az 1900. évre választott tisztviselők, választmányi tagok és számvizsgálók lemondása és ezek helyeinek választás útján való betöltése. (A tagdíjjal hárallékosok az alapszabályok 12 §-a alapján szavazati joggal nem bírnak.) 6. A f. évi január hó 19-ig netán beadandó indítványok feletti határozathozatal. 7. A közgyűlés jegyzőkönyv hitelesítőinek kiküldése.

Tanfűtérke. A zombori ifjúság által a zombori koresolya-egylet javára rendezett tanfűtérke szombat este zajlott le a „Vadászkiút” szálló összes termében, ugyszólván egész Zombor ur. közönségének részvételével. Csillogó fény, jókedv és fesztelenség jellemzik ezt az estét, melynek emlékét még sokáig megőrzik mindazok, akik jelen voltak. Igazi farsangi baugulat vonult be a „Vadászkiút” termeibe erre az estére és hogy az minden ízében sikerült, az a derék és ügyes rendezőség érdeme. Örvedetes módon egyesült ez este a jótékony szolgálatában Zombor társadalma. Ott láttuk báró Vojnits István főispánt, Karácson Gyula alispánt, Hauke Imre polgármestert és közeletünk számos előkelő tagját. A nők közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Baumann Aranka, Diener Elza, Halm Olga, Hauke Margit, Hauke Inci, Fernbach Zsuzsika, Frey Ella, Koczkar Zsuzsi, Koczkar Licsi, Kirchner Madlen, Karácson Olga, Karácson Margit, Pocsay Margit, Pocsay Mimi, Popovits Ilonka, Popovits Mariska, Raisz Irénke, Szakáll Margit, Tunner Valéria, Városy Klémi, Vértesi Stefke, Vértesi Adrienne kisasszonyok. Dr. Balogh Ernőné, Baky Elekné, Bruck Arminné, Baumann Nandorné, Diener Jánosné, öz. Fernbach Bálintné, Frey Emilné, Halm Ervinné, Hauke Imréné, dr. Kollár Viktorné, Kirchner Károlyné, dr. Molnár Károlyné, Popovits Sebőné, Pocsay Sandorné, öz. Pál Antalné, Temesváry Jozsefné, Tarczy Istvánné, Tunner Nandorné, Városy Lászlóné, Vértesi Károlyné, öz. Rudics Mihályné urasszonyok.

Vörösmarty-ünnepély. A bacs-földvári kaszinó február 9-én hangversenyyel és szavallatokkal Vörösmarty-ünnepélyt rendez. Az ünnep műsora a következő: 1. „Hazárdnak rendületlenül.” Eneki Horváth B. ur, zongorán kíséri Horváth B. né urnó. 2. „Feloldás.” Tartja Füst Sámuel. 3. „Nyitány.” — Négykezes — zongorán előadják Grosz Gizella kisasszony és Horváth B. 4. „Szép Ilonka” melodráma. Szavallja Lovász Irénke kisasszony, zongorán kíséri Horváth B. 5. „Borus volt életem” műdal. Eneki Guezuuya Dusan, zongorán kíséri Horváth B. 6. „Vén cigány” költemény Vörösmartytól. Szavallja Mihályi József. 7. „Királyné dragonyosa” induló. Eneki Horváth B., zongorán kíséri Füst Sámuelné urnó. 8. „Magyar négykezes” Brucktól. Zongorán előadják Grosz Gizella kisasszony és Horváth B.

Eljegyzés. Beda Béla fehérgyarmati járásbírói irnok eljegyezte Schaffer Niúska kisasszonyt, Schaffer Ignác zombori iparos leányát.

Pályázat. Zombor szab. kir. város szülői bizottságának javaslata alapján a zombori 1901/2. évi szüneti idényre a városi tanács által pályázat nyitattik. A szünetgazdát a színházat a fűtéssel és gázolinnal, esetleg villanyos világítással ingyen kapja meg. A szüneti idény 1901. évi november hó 1-től 1902. évi január hó 31-éig terjed 3 órára terjed. Pályázni kívánó igazgatók felhívattak, hogy 200 korona biztosítékkal ellátott ajánlataikat s illetve kérvényeiket a polgármester mint a szüneti bizottság elnökéhez 1901. évi február hó 10-éig okvetlenül nyújtsák be.

Halálozás. Vreczkó Istvánné sz. Makra Jolán rövid szenvedés után Adán elhunyt. Általános részvét mellett temették el.

Beszéda. A zombori gör. kel. tanító- és tanítónőképző növendékei — amint azt lapunk mult számában már közöltük — 1900. évi január hó 27. napján — Szent Száva ünnepén — a Vadászkiút szálló termében a felállítandó internátus javára táncmulatsággal egybekötött beszédet rendez. A beszéda iránt, amely minden évben a zombori farsang egyik legszebb és legpompásabb mulatsága, széles körben nagy érdeklődés nyilvánul és sokan, igen sokan készülnek az estélyre. A szerbség ezen két kiváló kulturintézet mindenkor igazi művészi programmal jelenik meg a közönség előtt és a ritka műveltetet a közjótékony szolgálatával köti össze. Igazi gyönyörűség lesz a kiváló izléssel összeállított változatos műsor meghallgatása. A beszédet ismételt melegen ajánljuk a nagy közönség figyelmébe és pártfogásába.

Halálozás. Szölösy János ny. sükkösi plébános plébanának 67-ik, papságának 44-ik évében Halason elhunyt.

Vidéki színeszet reformja. Szombaton délelőtt a helygyminiszterumban Bezerey Viktor miniszteri tanácsos elnöklése mellett értekezlet volt, melyen a vidéki színeszet rendezése felett tanácskoztak. Az enquete elfogadta Fesztesics Andor országos színeszeti felügyelő javaslatát. Ez a javaslat szerint vármegyénkben Szabadka, Zenta, Baja, Ujvidek és Szentes, — Zombor, N.-Beeskerek, Lugos, Bekés-Csaba, N.-Kikinda városokkal képezzenek egy-egy színi kerületet. Az értekezlet a színtügy iránt érdeklődők nagy számban jelentek meg és minden nagyobb vidéki tarsulat képviselve volt.

Eljegyzés. Ofner Mór, ujvidéki kereskedő, eljegyezte Weidinger Vilma kisasszonyt Csavolyon.

Népszámlálási adatok. A megejtett népszámlálás szerint O-Becsén 3076 házban lakik 18.943 lélek. A tíz év előtti népszámláláskor 16.965 lélek volt O-Becsén, így tehát egy évtized alatt 1978 al szaporodott a lakosság, a mi bizony alig felel meg a 11%-nak. — Uj-Verbász községben 6174 lélek. A tíz év előtti népszámlálással szemben a szaporodás 784-et tesz ki, a mi 13 1/3 percentnek felel meg.

Szegényház megnyitása. O-Kanizsa községe 32000 korona költséggel szegényházat épített. A szegényház a vasut mentén fekszik. Két részre van osztva az egész épület, a balszárnyon három nagy terem a nők, a jobbszárnyon szintén három nagy terem a férfiaké, minden egyes terem 20 szegény számára van igen kényelmesen berendezve, a középső részt a szeretet munkáját végző soproni igralmas nővérek lakosztálya foglalja el. Az épület mögött 2 kat. hold területű kert fekszik, mely Bakay János városgazda birtokos udvara folytán már is szépen be van fásva. Az intézet fenntartására évenként a szükséghez mérten néhány, de 5% ot meg nem haladó pótdó vettetik ki. Ezentul már annak az öregnek, kinek senki sem viselte gondját, ki az utcasarkokon, vagy legjobban esetben bűzös istállóban volt kénytelen tölteni éjszakáit, a hidegben epügy mint a melegben, esőben úgy mint a szárazban, a szegény öregnek, ki panaszos alamizna-falatokon tengette életét, ezentul lesz enyhét adó tiszta szép szobája, lesz egészséges, erős tápláléka; az a szegény anyóka, ki eddig munkájára támaszkodva vándorolt el a templomajtóhoz s ott várta az alamiznát, nem lesz ezentul erre utalva, ezentul „haza” mehet, ezt a házat a magáénak nevezheti, amelyet a keresztény szeretet emelt éppen az ő számára. Ezt a házat szentelte fel Marton Matyas plébános, kinek e ház létesítésében elevülhetetlen érdemei vannak. A nép ezre veit részt ezen ünnepélyes aktuson. A beszentelés után a plébános nagyhatású beszédet mondott.

Iskolai könyvtár. A szabadkai főgimnázium könyvtára körülbelül 20.000 kötettel szaporodott meg legutóbb, melyeket a nemrég elhunyt dr. Zomborcsévi Vince hagyott a főgimnáziumra. E könyvtáron kívül, mely a világirodalom remekeit foglalja magában és 20 ezer koronán felüli értéket képvisel, rendkívül érdekes levélgyjtemény is került a gimnázium birtokába.

Uj élet kezdődött, légio küzdelem, mint a sivatag homokos szele ment át lelkemen. Tíz esztendő multán véletlenül Aradra kerültem. Nézetem egy kirakatot, akkor megszólított valaki, a kit nem ismertem meg, hát az örökös vőlegény volt.

Elvette a Stancit s nagyon örült, hogy rám talált. Azonnal feltámadt emlékezetemben a Kőrös sarkantyúja, az örökös veszekedés, a sok pletyka, szóval az egész kis milieu. Hát a Stanci boldog-e? O igen, két gyermekünk is van. Hát a néni éle még? Igen, él s folyton veszekszik. Azt mondta, jőjtek vele. El is mentem. Beleptünk egy alacsony, sötét házba. Szemkőzt jött velünk Stanci, a szép leány, oly sovány, a multból nem maradt rajta semmi. Hát a mama? Majd mindjárt látjuk. Bement a másik szobába s karonfogva kihozott egy tipegő asszonyt, a ki mind a két szemére vak volt. Ez volt ő, az örökös veszekedő asszony.

Megrendült a lelkem, egy ember, a kit láttam világos szemekkel, a ki maga volt az élet, vakon, összetörve.

Még az nap elutaztam Temesvárra, mert ott laktam s az uton imbolyogni kezdtek ezek a képek. Jött a májusfa s lett belőle egy rőzsabokor, jött az anya és leánya és lett belőle Agota kisasszony. S mindazok a vonatkozások, a miket az élet adott, azt a fantázia lassanként át-átalakította az örök vőlegénynek Kápolnánál kellett meghalnia.

Ime egy bepillantást engedtem önöknek, hogy minő a költő alkotás, hogy mint változtatja a tárgyakat, a személyeket, s hogy tartja meg mégis az alapmotívumokat.

Most pedig nem fogom önöket tovább fárasztani az én szívbéli előadásommal, hanem felolvasok egynehány költeményt.

— * —
Ez után megragadó igaz pátosszal következő költeményeit szavalta el a költő „Legédesebb volt az a nap.” „Az anya szíve.” „Sphinx.” „Noémi dalok”-ból. „Tűzhelyek.” „Szerzéde.”

Pillangókedv.

— Schults után. —

Fáradhatlanul repked a pillangó
Egyik virágról a másikra,
Nem tudja, hol időzzen a bohó,
A virágok édes méze mind oly jó,
Inkább marad állandóan vándorló.

Mályva.

A HŰSÉG ÁLDOZATA.

Borzó herceg palotájában nagy lehangoltság uralkodott, mert a herceget már régebb idő óta kínos láz gyötörte. Hirnevű orvosok, tudós professzorok jártak, keltek a palotában, de a herceg baján segíteni nem bírtak. Vegre is azt tanácsolták neki, hogy légváltoztatás céljából vonuljon ki a Pó partján fekvő villájába. Személyzete tehát sürgősen megtette az előkészületeket az utazásra.

Gonella az udvari bohóca, a hercegnek leghűségesebb szolgálója, nagyon aggodva uráért, oly szomorú volt, hogy napokig szavat senki nem hallotta.

Követe ő is urát a villába. A környéken elterülő mezőkön, erdőkben egész napon át étlen-szomjan elbarangolt.

Sem a mezők virágai, sem az erdők csicsérgő madarai lehangolt kedélyét nem hozhatták derültebb állapotba.

Egyik napon kora reggel elhagyva a villát, annyira bebatolt az erdő mélyébe, hogy nem tudta magát tájékozni; búsan, lehorgasztott fővel ballagott céltalanul ide s tova.

Elmerengésében nem vette észre, hogy az erdő tuloldali szélére jutott, hol egy alacsony házikó előtt egy összetöprődött vén anyóka, a környék javasasszonya üldögélt.

Megszólította a bohócot, kérdezvén tőle szomorúságának okát.

— Ne kérdezd jó asszony, ugy sem tudsz rajta segíteni, mert az én jó uramról, a hercegről, már a legbiresebb orvosok is lemondottak, tétlenül kell nézmem, hogy naponta mint sorvad, mindig közelebb érve sirjához. Halála után pedig a szegény bohócnak nem lesz helye többé kastélyában, de nem is élném azt tul.

— Hát mi baja a hercegnek?

— Kínos láz gyötéri már hónapok óta.

— Barátom! Sok minden megtörtént már. A forgó földgolyón nemzetek születtek, veszekedtek, vitatkoztak, meghaltak s ujak támadtak és veszték el. Királyok, hercegek megbetegszettek, meggyógyultak vagy meghalnak éppen úgy, mint alattvalóik. Azért a földgolyó mégis forog az ő keserű levében. Ne add tehát annyira bútnak a fejedet; különben urad még meggyógyulhat. Az orvosok, ha nehezebb beteggel van dolguk, rendszerint rosszat jósolnak; mert ha a beteg meggyógyul, az orvos érdeme, ha pedig meghal, van mire hivatkozniok, hogy lám, ők előre megmondták.

— Hát mondjal te anyóka valami gyógyító szert.

— Megteszem, mert urad megérdemli, tégedet pedig sajnállak. A herceg legmakacsabb lázát is a hirtelen ijedség megszünteti. Menj tehát haza és ekkép járj el.

Gonella szívélyesen megköszönte az anyóka tanácsát és reményeket táplálva sietett haza. Utközben kieszelte a tervet, hogyan fogja urát megijeszteni.

Másnap rávette a herceget, hogy a Pó partján tegyen egy kis sétát. A herceg lazának csillapulása után egyik udvari tisztjének s a bohócnak támaszkodása mellett kíváncsorgott a Pó partjára s amint a folyam legcséke-lyebb medrét elérték, a bohóca a herceget hirtelen a folyamba lökte.

És a herceg csakugyan meg is szabadult gyöttről látától. Amde Gonellát e merénylétét a törvényszék halálra ítélte. A herceg azonban tükön azt rendelé, hogy a bakó bárdcsapás helyett hideg vizet öntsön rá. De a szegény Gonella meghalt ijedében s nemcsak az erette könyörgő nép, hanem maga a fejedelem is megsíratta.

F. B.

ny.

pot-Szent-Iván
O Soóvé szék.
1500 korona
ogatasi díj van

állást elnyerni
s minősítést
yeiket hozzá
sák be, mert a
ni nem fognak.

Imre,
helyettes.

tmény.

ics közegében
korona fizetéssel
ra ezennel pá-

ogy pályázati
01. évi feb-
k be, mert ezen
yék figyelembe

y Dezső,
lgabiró.

nyeny.

szónés folytán
rallatorvosi al-

ajtókat, hogy
hozzám folyó
nyújtsák be,
tekintetbe vé-

a 1200 korona.

ch Máté,

lgabiró.

ny.

lytán megírtilt
zatot hirdetek.
ona fizetes, 60
megállapított

gy kellően fel-
folyó évi
felszereléstől,
ni nem fogom.

s Kanut,

iró.

t.

zegli nagyköz-
lylyel megáll-
atalos utazások
szetben kiszol-
gykezelésnek
t egyezségileg
al egybekötött
nyitok és fel-
lt kérvényüket
nyújtsák be.

biró h. t.:

Henrik,

gabiró.

nyeny.

ezennel köz-
s a mely-
12. ó. i. számú
kel, a községi
tatarozata s a
gy. 1900. sz.
ar hó 4-én
ermében meg-
k. Az árverési
bivatalos órak

László,

égi biró.

A magyar királyi állam- vasutak téli menetrendje.

OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád. ERVENYES 1900. ÉVI

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.35	10.20	3.35
2.44	12.33	4.05	8.23
2.51	1.22	5.40	5.36
	1.51	5.25	6.08
	2.18	5.56	6.27
	2.44	6.27	6.42
	3.05	7.01	7.22
	3.26	7.40	7.42
	3.44	8.16	8.07
4.23	4.06	8.42	7.41

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.05	11.20	1.05
7.57	11.50	7.57	9.46
7.52	10.48	7.52	9.34
	10.16	7.40	9.02
	9.52	6.40	8.46
	9.22	6.06	8.33
	9.01	5.42	8.33
	8.16	4.51	7.50
	7.51	4.24	7.50

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.05	11.20	1.05
7.57	11.50	7.57	9.46
7.52	10.48	7.52	9.34
	10.16	7.40	9.02
	9.52	6.40	8.46
	9.22	6.06	8.33
	9.01	5.42	8.33
	8.16	4.51	7.50
	7.51	4.24	7.50

Egy az adók kivetésében jártas
irmok azonnal alkalmazást nyer
Bács községben. 2 korona napidíj
mellett, három havi időtartamra.
Megkeresések alulírott jegyző-
höz intézendők.

Kelt Bácsban, 1901. évi január hó 16-án.
Tripolszky Béla,
jegyző.

Alkalmazást keres.

Alulírott az adai földmives iskolát kitünő
eredményrel végezvén, alkalmazást keresek, —
jelenleg oly vidéken vagyok, ahol csak tót nyel-
ven beszélnek s e miatt állásomat március 1-én
elhagyom. Levéleim: **Id. Horváth József**
Dautován, 25. házában.

Ifj. Horváth József.

213. szám.
1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében (O Morovica község
székhelyvel) úrtisedésbe jött XXV. körállatorvosi állás-
nak betöltése céljából ezennel pályázat nyitnak.
Ezen körbe 6285 lelket számláló O-Morovica (Felső-
Roglatica nagybirtok pusztával) és 4586 lelket számláló
Pacsér vásártartó községek tartoznak.
Az alás javadalmazása 1200 korona havi előleges
részletekben, mely összegből O-Morovica 800 koronát,
Pacsér 400 koronát fizet.
Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi
VII. t. c. 150. §-a alapján egyezségileg fog megál-
lapítani.
A megválasztandó állatorvos O-Morovica községben
a vágóbiztos teendőket a szabályrendeletileg meghatá-
rozott díjazás mellett köteles teljesíteni (jövendelmé 250
korona).
Felhívtnak a pályázni szándékozó, hogy pályá-
zati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296., 297. és
298. §-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra
bizosító oklevél, erkölcsi és eddigi működéséről szóló
bizonylattal felszerelve, hozzá **folyó évi február**
hó 15-éig annyival inkább nyújtsák be, mivel később
érkezők figyelembe vétetni nem fognak.
A választási határnap utólag fog kitzetni.
B-Topolya, 1901. évi január hó 7-én.

Császár,
főszolgabíró.

3-3

Elsőrendű darabos szén

szobafűtésre, kapható kocsirakomá-
nyokban és kisebb mennyiségben a
„Zombori Export-gőzmalom részvény-
társaságnál” a legutányosabb ár
mellett.

113. sz.
kig. 1901.

Pályázat.

Szóna, Gombos és Prigl-Szt-Iván nagyközségekből
csoportosított és Szóna székhelyvel megállapított 1200
korona készpénzfizetés, hivatalos utazások alkalmával az
egy községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar,
továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII.
t. c. 103. §-a szerint egyezségileg vagy szerződésileg
biztosított díjazással egybekötött körállatorvosi állásra
ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy
kellően felszerelt kérvényüket **folyó évi február**
hó 20-ig hozzám nyújtsák be.
Apatin, 1901. évi január hó 13-án.

Főszolgabíró h. t.:
Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-2

10540. sz.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

O-Kér községében állatorvosi állásra pályázatot
nyitok, az állással évi 1000 korona fizetés, 40 fillér
nappali, 80 fillér éjjeli látogatási díj van egybekötve.
A husszemle díjak nagy állat után 40 fillér, kis
állat után 20 és 10 fillér.
Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerri-
őhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket
igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzá
folyó évi február hó 20-ig nyújtsák be, mert a
később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
Ujvidék, 1901. évi január hó 10-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró helyettes.

2-2

159. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó
Gákova, Krusevlya és Sztanisics községekből álló állat-
orvosi kör részére Sztanisics község székhelyvel rend-
szeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályá-
zatot hirdetek s a pályázni szándékozókat felhívom, hogy
az 1888. évi I. t. c. és 1888. évi VII. t. c. értelmében
felszerelt pályázati kérvényeiket hozzá **folyó évi**
február hó 15-éig annál is inkább nyújtsák be,
miután a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása évi 1200 korona
készpénz fizetés és kölcsönösen megállapítandó látogatás
és husszemle díjak.
Zombor, 1901. évi január hó 8-án.

Tarczay Dezső,
főszolgabíró.

3-1

12046. sz.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye árpenztár végrehajtónak
Milutinovits György örökös Milutinovits Leposzava adai
lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében
a kérelem következtében a végrehajtási árverés 600
korona tőke követelés és ennek 1896. évi január hó
1-5-ől napjától járó félvekenként előre esedékes 4%, folyó
és lejárt kamatok után járó 4% késedelmi kamatai, 25
korona 30 fillér perbeli és végrehajtási már megállapí-
tott, valamint jelenlegi 24 korona 30 fillér és a még
felmerítendő költségeknek kielégítése végett az 1881.
LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a
szabadkai kir. törvényszék (zentai kir. járásbíró) ter-
ületén levő Ada községben fekvő és az adai 3308. sz.
tjkvben A + alatt felvett 7673-7680/a/3. hr. sz. 4 hold
1300 □ öl földre 2700 kor., ugyanott 7666. hr. sz. 3
hold 700 □ öl földre 1930 kor., ugyanott 7663/a/1. hr.
sz. 1 hold 1150 □ öl földre 964 korona ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés meg-
tartására határidőül **1901. évi február hó 15-ik**
napjának d. e. 9 órája Ada község házához tüz-
etik ki.

Árverezni szándékozó tartoznak az ingatlan becs-
arának 10% át, vagyis 270 kor., 193 kor. és 96 kor.
40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LV. t. c. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral
a kikiáltást kézhez letenni, avagy az 1881. évi LV.
t. c. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átseglyáltatni.
Zentán, 1900. évi október hó 30-án.

A zentai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Szeged-Rökus—Szabadka

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.35	10.20	3.35
2.44	12.33	4.05	8.23
2.51	1.22	5.40	5.36
	1.51	5.25	6.08
	2.18	5.56	6.27
	2.44	6.27	6.42
	3.05	7.01	7.22
	3.26	7.40	7.42
	3.44	8.16	8.07
4.23	4.06	8.42	7.41

Szeged-Rökus—Szabadka

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.05	11.20	1.05
7.57	11.50	7.57	9.46
7.52	10.48	7.52	9.34
	10.16	7.40	9.02
	9.52	6.40	8.46
	9.22	6.06	8.33
	9.01	5.42	8.33
	8.16	4.51	7.50
	7.51	4.24	7.50

Szeged-Rökus—Szabadka

Oda		Vissza	
k. expr.	szem. v.	k. expr.	szem. v.
11.20	7.05	11.20	1.05
7.57	11.50	7.57	9.46
7.52	10.48	7.52	9.34
	10.16	7.40	9.02
	9.52	6.40	8.46
	9.22	6.06	8.33
	9.01	5.42	8.33
	8.16	4.51	7.50
	7.51	4.24	7.50

JEGYZET. Az esti 6 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő társasmai körbe belépők számára felbontottak a jövedelmek pedig alábbi táblázatban.

1. szám.
kbiz. 1901.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottsága részéről közhírré tétetik, hogy a horgos-martonosi ármentesítő társulat kérelme folytán az általa védőtöltés építési munkálatok céljaira Bács-Martonos község határában szűkségelt s Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága, B.-Martonos községe, továbbá Király Sándor és neje, Grubanov Váza örökösei, Grubanov Milos és neje, Hoós Dániel, Elek Sándor, Posa János örökösei, Dávid Illés és neje Mária, Telek Simon és neje Etel, Ferenczi Demeter, Pihe György, Telek András, Töröczik Péter öreg, Sörös Lukács, özv. Baráz Istvánné Borbála, Bali Pál, Töröczik Lajos öreg, ifj. Hajnaki Ferenc, Baráz Balázs és neje, Engi Illésné Anna, Ambrus Györgyné Erzsébet, David Imre és neje, Fodor Miklósné Borbála, Radics Márton öreg, Radics Menyhért, Volkai Antal és neje, Ruzsa Mihály és neje, Kis Csonka István örökösei, Lung Nikola örökösei, Kiss János és neje, Palinkás György és neje, Klein Sándor, Tenyi János örökösei, Fodor Bene és neje és Tyonits Péter valamennyien b.-martonosi lakosok tulajdonát képező összesen 108 kataszteri bold 286 ööl földterületre nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ömagyméltósága mult évi december hó 27-én S9024/IV. sz. a. kelt leiratával a kisajátítási eljárást elrendelte.

Az 1881. évi XLI. t. c. értelmében kiküldött bizottság a helyszíni tárgyalást az idézett törvény alapján B.-Martonos községében a községbáznál **foljó évi február hó 1-én (pénteken) d. e. 9 órákor** fogja megkezdeni.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a kisajátítási terv és összeírás Bács-Martonos községbáznál a hivatalos órák alatt **1901. évi január 14-étől 28-ig (hétfő) bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére** ki-tételek és hogy a tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv s ár ellen és minden telek-könyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

Végül kijelentetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg batároz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg s hogy a meg nem jelenés vagy a felszólamlásnak elmulasztása az idézett törvény 36. §-ában körtlirt jogi következmény-nyel jár.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh vármegye közigaz-gatási bizottságának 1901. évi január hó 5-én tartott üléséből.

Baró Vojnits István s. k.,

3-3 főispán, mint a közig. bizottság elnöke.

214. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében (Bács-Topolya község székhelyvel) tisedésbe jött XXVI. körállatorvosi allas-nak betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen körbe 10816 lelket számláló 3 vásárral bíró Bács-Topolya (Emőd és Uj pusztáktól nagybirtokok) és 3848 lelket számláló Bajsa (Duboka és Alsó Roglatica pusztá nagybirtokok) községek tartoznak.

Az allas javadalmazása 1200 korona havi előleges részletekben, mely összegből Bács-Topolya 800, Bajsa 400 koronát fizet.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. § a alapján egyezségeleg fog meg-állapítani.

A megválasztandó állatorvos B.-Topolya községben a vágóbiztosi teendőket a szabályrendeletileg meghatá-rozott díjazás mellett köteles teljesíteni (jüvedelem 400 korona).

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályá-zati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296., 297. és 298. §-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevél, erkölcsi és eddigi működéséről szóló bizonylattal felszerelve, hozzám **foljó évi február hó 15-éig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkező figyelembe vétetni nem fognak.

A választási batáruap utólag fog kitűzteni.
B.-Topolya, 1901. évi január hó 7-én.

Császár,
főszolgabíró.

3-3

China-thea.

Rothmann valódi china-theája törvényes védjeggyel és zárral ellátott csomagokban kapható Zom-borban

Parcsetich Károly

fűszerkereskedésében
(özv. Zapf Jánosné-féle ház, korzó).

8-6

101/1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Gajdobra székhelyvel bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitván, felhívom a pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen fel-szerelt kérvényeiket hozzám **foljó hó 31-ig** betér-jeszszék.

A körhöz Gajdobra, Szilbás, Bulkesz, B.-Cséb és Wekerlefalva tartoznak.

Az allas javadalmazása 1200 korona és a községek által szolgáltatandó fuvar.

Palánkán, 1901. évi január hó 7-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

3-3

Meghívó.

A bezdáni takarékpénztár részvénytársaság

1901. évi február hó 4-én délután 3 órákor

tartja Bezdánban a saját helyiségeiben

tizenharmadik évi rendes közgyűlését,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgató-tanácsi és felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése mellett az 1900. évi zárszámadások.
2. Felügyelő bizottság kiegészítése.
3. Indítványok.

VAGYON.

Mérleg- és vagyon-kimutatás 1900. év végével.

TEHER.

Váltótárca	484561 92	Befizetett részvénytőke	80000 —
Váltótrlap készlet	733 07	Tartalékalap	28500 —
Intézeti ház	24868 45	Betételek	453141 03
Leszámlító és pénzváltóbank Budapesten	58983 —	Szövetkezeti alapítási díj	1120 —
Bodolyai ingatlanok	536 40	Az 1901. évre előre fizetett kamat váltók után	7829 77
Bezdáni	12442 98	Osztalék számlán	10000 —
Pénzmaradvány 1900. december 31-én	604 70	Fel nem vitt osztalék	84 —
		Igazgató-tanácsi jutalékszámán	624 11
		Felügyelőbizottsági	124 84
		Betét kamatadó bátralek	1064 08
		A m. ált. biztosító társaság számlán	242 69
	582730 52		582730 52

Bezdánban, 1900. évi december hó 31-én.

Henneberg Sándor s. k.,
elnök.

Tavasy Lajos s. k.,
igazgató.

Klőzel Tivadar s. k.,
könyvvívó.

113. sz.
kig. 1901.

Pályázat.

B.-Bresztovác, B.-Doroszló és O-Szapár nagyköz-ségekből csoportosított és B.-Bresztovác székhelyvel megállapított, 1200 korona készpénzfizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által termé-szetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII. törvények 103. § a szerint egyezségeleg avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körállatorvosi állásra ezennel pá-lyázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket **foljó évi február hó 20-ig** hozzám nyujtsák be.

Apatin, 1901. január hó 13. án.

Főszolgabíró h. t.:
Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-2

421. szám.
P. 1901.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a fenti számú végzésével elrendelte a Bács-Bodrogh vármegyébe keblezett Sándor község urbéres birtokosainak az 1836. évi X. t. c. és az 1871. évi LIII. t. c. értelmében leendő megszavaztatását arra nézve, hogy a birtokosoknak birtokarányában számítandó többsége óhajta-e a községbeli urbéres természetű külső földbirtokoknak a tagosítását.

A szavazás batárnapján **1901. évi február hó 22-ikének délelőtti 10 óraja** tüzetett ki.

Azok birtoka, kik nem szavaznak, a tagosítást óhajtokeához fog számíttatni.

A szavazás egyéb módozatai a kir. törvényszéknél és Sándor községbáznál a hirdetési táblán kifüggesztett fenti számú végzésben megtekinthetők.

Szabadkán, 1901. évi január hó 12-ik napján.

P o l g á r,
elnök.

3-1

Meghívó.

Az „Ó-kanizsai önségélyző szövetkezet“

1901. február 10-én d. n. 2 órákor

az intézet helyiségeiben tartja meg

évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjai ezennel meghívtnak.*)

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése és a nyereség fel-osztási javaslat tárgyalása.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Egy igazgatósági tag választása.
 4. Négy választmányi tag választása.
 5. Felügyelő bizottsági tagok választása.
 6. A könyvelő véglegesítése.
 7. Két jegyzőkönyvi bítelesítő választása.
 8. Esetleges indítványok.
- O-Kanizsán, 1901. évi január hó 17-én.

Tóth József s. k.,
igazgató-elnök.

*) Figyelmeztetnek a t. részvényesek a szövetkezet alapszabályai 57-dik paragrafusára.

10512/1900.

Pályázati hirdetmény.

O Futtak, Uj-Futtak, Piros és Begecs községekből álló körállatorvosi állásra O Futtak székhelyvel pályá-zatot nyitok, az állással évi 1200 korona fizetés, 40 fillér nappali és 80 fillér éjjeli látogatási díj van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **foljó évi február hó 20-ig** nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ujvidék, 1901. évi január hó 14-én.

Mezey Imre,
főszolgabírói helyettes.

2-2



Párisi áruház Zomborban.

Van szerencsém a tiszt. közönség szives tudomására adni, hogy a **Hirschen-hauser-féle üzlethelyiséget** átvéve, azt

Párisi Divatáruház

cim alatt a mai kor igényeinek megfelelően

a legujabb és legdivatosabb

uri- és női divatoikkakkal, kézmű, selyem, bel- és külföldi vásznakkal

berendeztem.

A mélyen tisztelt vevőközönség kegyes pártfogásáért esedezve, vagyok

kittinő tisztelettel

TUNA GUSZTÁV,

ZOMBOR, (Korzó).

Királyvászson vállalat egyedüli raktára.